

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych

śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii klasa 7b

Rok szkolny 2020 / 2021

Nauczyciel : mgr Andrzej Ochoński

P- wymagania podstawowe

PP- wymagania ponadpodstawowe

<u>Ocena dopuszczająca P</u>	<u>Ocena dostateczna P</u>	<u>Ocena dobra PP</u>	<u>Ocena bardzo dobra PP</u>	<u>Ocena celująca PP</u>
<ul style="list-style-type: none"> – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego; – potrafi wymienić najważniejsze postanowienia kongresu; – zna członków Świętego Przymierza 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: legitymizm, równowaga sił, restauracja; – zna postanowienia kongresu odnośnie do ziem polskich; – wymienia uczestników kongresu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego Przymierza; – rozumie znaczenie postanowień kongresu wiedeńskiego dla sytuacji Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje okres napoleoński i epokę restauracji; – wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że kongres wiedeński był triumfem konserwatyizmu
<ul style="list-style-type: none"> – wymienia idee polityczne początku XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm; – wymienia państwa, w których doszło do ruchów wolnościowych 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyizmu w życiu politycznym Europy; – opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postawy liberalne i konserwatywne we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje walkę idei liberalnych z konserwatywnymi na przykładzie pierwszej połowy XIX w.
<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia konstytucyjna; – opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I; – wymienia organizacje opozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską; – opisuje sytuację polityczną Królestwa Polskiego; – wie, do jakiej nielegalnej organizacji 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego; – opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego; – rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla utrzymania polskości w zaborze rosyjskim; – opisuje rolę Ksawerego Druckiego-beckiegoLu gospodarczym życiu w Królestwa Polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje i analizuje różne postawy -Polaków w zaborze rosyjskim, potrafi podać ich genezę

działające w Królestwie Polskim	<p>należał Adam Mickiewicz;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, kim byli i jaki cel stawiali sobie tzw. kaliszanie 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia twórców nielegalnej i legalnej opozycji w Królestwie Polskim i charakteryzuje jej cele; – charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji w Królestwie Polskim 	
<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Piotr Wysocki; – wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie; – zna rezultat zmagania powstańców 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia pierwszego dyktatora powstania; – opisuje wybuch powstania; – opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania; – wskazuje miejsca największych bitew; – wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki w okresie wojny polsko-rosyjskiej; – wymienia przywódców powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przyczyny powstania; – rozróżnia postawy poszczególnych grup polskiego społeczeństwa wobec wybuchu powstania; – charakteryzuje różne postawy polskich polityków; wobec powstania i kwestii uwłaszczenia chłopów; – wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania; – analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje; – wyjaśnia przyczyny upadku powstania; 	
<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie emigracji; – wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu list. – wymienia twórców kultury polskiej na emigracji; – wie, jakie ugrupowania wysyłały emisariuszy do kraju i w jakim celu 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia polskie obozy polityczne na emigracji; – rozumie, dlaczego największa liczba emigrantów osiadła we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji; – charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje różnice); – rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ różnych postaw dyktatorów powstania na jego losy
<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: noc paskiewiczowska, germanizacja, praca organiczna, powstanie krakowskie, rabacja, rzeź galicyjska; – pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia represje skierowane przeciw powstańcom i mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego; – opisuje położenie Polaków w zaborze pruskim; – zna postacie: Hipolita Cegielskiego, 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega różnice w położeniu Polaków w trzech zaborach; – podaje przyczyny powstania krakowskiego; – podaje przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki między zaborcami; – wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema zaborami; – rozumie manipulację władz 	

	Edwarda Dembowskiego		austriackich prowadzącą do rzezi galicyjskiej; – rozumie przyczyny niepowodzenia powstania z 1846 r.	
– rozumie pojęcie Wiosny Ludów; – zna datę wybuchu Wiosny Ludów (1848 r.); – wskazuje na mapie obszary europejskie, które zostały ogarnięte wystąpieniami rewolucyjnymi	– zna postać Józefa Bema; – wie, czym był parlament frankfurcki; – zna cele, które stawiali sobie Węgrzy rozpoczynający powstanie	– omawia przyczyny wystąpień rewolucyjnych w Europie; – podaje skutki Wiosny Ludów.	– dostrzeże i opisuje różnice między przyczynami Wiosny Ludów na różnych obszarach europejskich; – wyjaśnia, dlaczego wystąpienia nie objęły Rosji	– rozumie i przedstawia długofalowe skutki różnej polityki zaborców wobec Polaków
– wskazuje ziemie polskie, na których w okresie Wiosny Ludów doszło do wystąpień	– zna postać Józefa Bema; – wie, w których krajach Polacy brali udział w walkach w okresie Wiosny Ludów; – zna cele, które stawiali sobie Polacy biorący udział w walkach okresu Wiosny Ludów	– opisuje przyczyny niepowodzenia wystąpień narodowowyzwoleńczych na ziemiach polskich	– wyjaśnia, dlaczego wystąpienia nie objęły ziem polskich pod zaborem rosyjskim; – dostrzeże wpływ idei romantyzmu na wystąpienia narodowowyzwoleńcze okresu Wiosny Ludów	– porównuje polską Wiosnę Ludów z europejską, – dostrzeże zmiany w celach stawianych sobie przez Polaków, analizuje politykę zaborców
– wymienia główne wynalazki XIX w.; – rozumie pojęcia: skok demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa; – wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w.	– opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX wieku – wskazuje kraje, w których następował najszybszy rozwój gospodarczy; – ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne	– wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego; – wymienia przyczyny powstawania fabryk; – dostrzeże skutki rozwoju komunikacji; – wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla środowiska naturalnego	– rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego; – porównuje gospodarkę europejską XVIII i XIX w.; – omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw	– analizuje długofalowe skutki rewolucji przemysłowej
– wie, kiedy była wojna krymska; – potrafi wskazać na mapie: Piemont, Austrię, Rzym; – wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włochy	– zna tapy wojny krymskiej; – zna postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiiego; – omawia etapy jednoczenia Włoch	– wskazuje konsekwencje wojny krymskiej; – wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch; – wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się	– rozumie konsekwencje wojny krymskiej dla Rosji i Zjednoczenia Włoch – uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch;	– porównuje rolę Garibaldiiego i Cavoura w Zjednoczeniu Włoch

		pod władzą papieża do Watykanu	– rozumie, dlaczego Francja stała się sojusznikiem Piemontu;	
<ul style="list-style-type: none"> – zna postać Ottona von Bismarcka; – wie, co wydarzyło się w roku: 1866, 1871; – wskazuje na mapie obszar cesarstwa niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec; – wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład cesarstwa niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją; – uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano ojcem zjednoczonych Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy; – wyjaśnia przyczyny niechęć-nego stosunku Francji do procesu zjednoczenia Niemiec; – rozumie znaczenie warunków pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia dlaczego zjednoczenie Niemiec zakłóciło równowagę europejską
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszar USA w XIX w.; – rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa; – zna postać Abrahama Lincolna; – wie, kto wygrał wojnę secesyjną 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami; – wie, kiedy rozgrywała się wojna secesyjna 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny różnic między Południem a Północą USA; – podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej; – wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej; – wskazuje punkt zwrotny w wojnie secesyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia wpływ wojny secesyjnej na rozwój USA; – wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje trwające do dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej; – wymienia mocarstwa kolonialne; – zna pojęcie kolonializmu; – zna określenie „perła w koronie”; – wie, kiedy trwała wojna ro-syjsko-japońska, i zna jej wynik 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów; – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia europejski wyścig o kolonie; – podaje przyczyny i skutki kolonializmu; – uzasadnia, że Wielka Brytania była mocarstwem kolonialnym; – opisuje politykę USA na obszarze Chin 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu; – uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie i analizuje konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych

<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kraje europejskie, które zjednoczyły się w drugiej połowie w XIX w.; – wymienia główne mocarstwa kolonialne; – wskazuje na mapie pozaeuropejskie obszary zajęte przez kolonizatorów; – wymienia wynalazki, które zmieniły życie codzienne w XIX w.; – zna postacie: Abrahama Lincolna, Ottona Bismarcka 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zmiany, które w XIX stuleciu zaszły w funkcjonowaniu przemysłu i życiu społecznym; – charakteryzuje społeczeństwo drugiej połowy XIX w.; – przedstawia politykę kolonizatorów wobec kolonizowanych państw i obszarów 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wpływ XIX-wiecznych przemian gospodarczych na funkcjonowanie systemów władzy oraz kształtowanie się nowych grup społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przyczyny i skutki kolonializmu dla kolonizowanych i kolonizatorów 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega i przedstawia skutki kolonializmu we współczesnym świecie
<ul style="list-style-type: none"> – krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym; – rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, Czerwoni 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polegała tzw. odwilż posewastopolska; – opisuje przebieg manifestacji patriotycznych; – zna postać Aleksandra Wielopolskiego; – zna programy Białych i Czerwonych 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska; – wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych; – przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia działania Wielopolskiego; – wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka; – wie, kiedy wybuchło powstanie styczniowe; – wskazuje na mapie tereny ogarnięte działaniami zbrojnymi w czasie powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęcić chłopów do poparcia powstania; – opisuje formy walki powstańczej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę i znaczenie branki; – opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje znaczenie dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów; – porównuje walki z okresu dwóch powstań – listopadowego i styczniowego 	
<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Romuald Traugutt; – zna pojęcie katorgi; wymienia główne represje rosyjskie wobec Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia represje carskie wobec Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków; – podaje przyczyny klęski powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie działalności Romualda Trauguttowi jako dyktatora powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia carską politykę wobec Polaków po powstaniu
<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: rusyfikacja, Uniwersytet Latający; 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia formy rusyfikacji Polaków stosowane przez carat; 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze 	

<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie obszar zaboru rosyjskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje formy oporu Polaków wobec rusyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkcjonowanie szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rusyfikacji 	<p>polskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zab.rosyjskiego 	
<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego; - rozumie pojęcia: germanizacja, Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny; - wie, gdzie wybuchł najsłynniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim; - zna postacie: Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przejawy germanizacji w dziedzinach kultury, gospodarki i struktur społecznych; - przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji; - opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze pruskim; - opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją; - opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich wobec Polaków; - porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim w dziedzinach gospodarki i kultury; - dostrzega wpływ germanizacji na kształtowanie postaw Polaków w Wielkopolsce 	
<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na Austro-Węgry i Galicję, rozumie pojęcia: autonomia, monarchia dualistyczna, nędza galicyjska; - wymienia narodowości w Galicji 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o funkcjonowaniu monarchii dualistycznej; - wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji; - charakteryzuje życie polityczne w Galicji; - przedstawia sytuację gospod. zab.austr. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji; - opisuje konflikty narodowościowe w Galicji 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wpływ sytuacji międzynarodowej Austrii na wprowadzenie autonomii
<ul style="list-style-type: none"> - zna określenie „epoka pary”; - wskazuje na mapie państwa najlepiej rozwinięte pod względem gospodarczym; - wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX stulecia 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia trafność określenia „epoka stali, pary i węgla”; - opisuje znaczenie osiągnięć technicz.: elektryczności, telefonu, samochodu; - wie, dlaczego w XIX stuleciu wydłużyła się średnia długość życia; - zna postacie: Th.Edisona, braci Lumière, Al.Grahama Bella 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce; - analizuje wpływ wynalazków na rozwój produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega współczesne konsekwencje powstania potęg przemysłowych na przełomie XIX i XX w.
<ul style="list-style-type: none"> - wie, co oznacza określenie „piękna epoka”; - zna wynalazki, które uczyniły kulturę masową 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje życie codzienne w „pięknej epoce”; - wymienia dziedziny życia społecznego, które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w.;rozpoznaje dzieła reprezentujące 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje cechy charakterystyczne dzieł impresjonistycznych i secesyjnych; - opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł literackich; - analizuje wpływ rozwoju kina, fotografii i prasy na kształtowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje źródła przemian obyczajowych

	secesję i impresjonizm		się nowych poglądów	
<ul style="list-style-type: none"> wymienia grupy, które walczyły o swoje prawa; wie, dlaczego o swoje prawa walczyli robotnicy 	<ul style="list-style-type: none"> zna poglądy socjalistów i narodowców, wie, na czym polega sprawowanie władzy w monarchii konstytucyjnej i republice 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie konstytucji; zna twórców socjalizmu; rozumie przyczyny pojawienia się ruchu związkowego i socjalistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega wpływ przemian w gospodarce na sposoby sprawowania władzy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ ideologii narodowej na wydarzenia w Europie w II poł. XIX w.
<ul style="list-style-type: none"> wie, co to jest nowoczesna świadomość narodowa Polaków; wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich; rozumie skrót: PPS, endecja; przyporządkowuje postacię Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego do odpowiednich partii politycznych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje proces kształtowania się świadomości narodowej Polaków wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach polskich i przedstawia główne punkty ich programów; wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia Socjalist. dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny ukształtowania się nowoczesnej świadomości Polaków wskazuje przyczyny powstawania partii o charakterze narodowym, ludowym i socjalistycznym; przedstawia poglądy najważniejszych przywódców polskich partii, z uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych; przedstawia formy działalności polskich partii 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na czym polegało kształtowanie się nowoczesnej świadomości Polaków potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych na tle światowym; wskazuje dzisiejsze polskie partie polityczne, które odwołują się do tradycji ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoświatowymi
<ul style="list-style-type: none"> zna datę: 1905 r.; zna pojęcie strajk generalny; i określenie „krwawa niedziela”; wymienia miasta zab.rosyjskiego, w których w 1905 r. były demonstracje 	<ul style="list-style-type: none"> podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim; opisuje strajki w Łodzi 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny wystąpień w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego; wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia związek i powiązania między rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoświatowymi
<ul style="list-style-type: none"> wymienia i wskazuje na mapie członków trojporozumienia i trójprzymierza rozumie pojęcia: ententa, państwa centralne 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kiedy powstały trójprzymierze i trójporozumienie; podaje przyczyny napięć w stosunkach międzynarodowych w Europie na początku XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania; podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią i jak doszło do konfliktów zbroj. na Bałkanach 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i omawia działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie założenia polityki Bismarcka wobec Francji
<ul style="list-style-type: none"> wymienia orientacje polityczne kształtujące się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; wskazuje przywódców poszczególnych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje orientacje prorosyjską i proaustriacką; opisuje działalność polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie polskich organizacji paramilitarnych; uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez Dmowskiego i 	<ul style="list-style-type: none"> omawia konsekwencje różnego podejścia do kwestii odzyskania niepodległości przez Polskę

<p>orientacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową 			<p>Piłsudskiego</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy wybuchła I wojna światowa; – wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie; – podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu wojny; – rozumie pojęcia wojny pozycyjnej i wojna manewrowa; wymienia nowe rodzaje broni z I wojny św. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej; – opisuje wojnę pozycyjną; – zna postać arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i wie, gdzie dokonano na niego zamachu 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych; – uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach 1914–1917 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną; 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Rosję; – wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego; – zna postaci Mikołaja II, Lenina 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób przejścia władzy w Rosji przez bolszewików; – rozumie pojęcie obcej interwencji; – wymienia państwa, które wysłały siły interwencyjne do Rosji; – podaje cechy rządów Mikołaja II i rządów bolszewickich, dostrzega różnice 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji; – przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina; – podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy oraz bolszewików; – rozumie znaczenie rewolucji rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej; – podaje przyczyny interwencji państw zachodnich w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje zmiany w Rosji spowodowane rewolucją
<ul style="list-style-type: none"> – wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej; – zna postaci: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Paderewskiego; – wie czym był <i>Akt 5 listopada</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla Polaków konieczność udziału w bratobójczych walkach; – opisuje działalność Legionów; – wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej i omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje postawy aktywistów i pasywistów; – rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyskać przychylność Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie <i>Aktu 5 listopada</i> oraz orędzia prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na sprawę polską w okresie I wojny światowej
<ul style="list-style-type: none"> – wymienia państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r.; – wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa; 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych; – omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania; 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny; – zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia wojny; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych; – rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny klęski państw centralnych, wskazuje czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne

<ul style="list-style-type: none"> – wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni 		
<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość; – wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej; – wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski; – wie, dlaczego 11 listopada 1918 r. uważamy za dzień odzyskania niepodległości 	<ul style="list-style-type: none"> – zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się polskich ośrodków władzy w 1918 r.; – zna postanowienia konferencji paryskiej odnośnie ziem polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje postawy Polaków i sposób wykorzystania sytuacji międzynarodowej do odzyskania niepodległości przez Polskę; – rozumie wpływ interesów państw Ententy na postanowienia konferencji odnośnie ziem polskich
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuj na mapie kraje ententy i państwa centralne; – wie, które państwa należały do obozu zwycięzców I wojny światowej; – wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej; – wie, co wydarzyło się w roku: 1914, 1917, 1918; – wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość; zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wł. Lenina, Woodrowa Wilsona; – wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg I wojny światowej; – charakteryzuje formy prowadzenia działań militarnych w okresie I wojny światowej; – opisuje przemiany zachodzące w Rosji w 1917 r.; – wie, w jakich okolicznościach doszło do odzyskania niepodległości przez Polskę; – przedstawia zmiany w technice i sztuce wojennej, które zaszły w czasie I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny i skutki powstania dwóch bloków polityczno-militarnych na przełomie XIX i XX w.; – charakteryzuje postawy Polaków przed wybuchem I wojny światowej – przedstawia różne poglądy polityczne; – opisuje stosunek poszczególnych państw do sprawy polskiej w okresie I wojny światowej; – podaje przyczyny i skutki rewolucji lutowej oraz przewrotu bolszewickiego w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na odzyskanie niepodległości przez Polskę; – przedstawia bezpośrednie i pośrednie przyczyny wybuchu I wojny światowej; – charakteryzuje zmiany polityczne, które zaszły w Rosji w wyniku rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego 	
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej – wymienia powstania i wojny, które doprowadziły do ostatecznego kształtu granic państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy wybuchła wojna polsko-bolszewicka, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, zna ich rezultaty; – zna poglądy Dmowskiego i Piłsudskiego w sprawie polskich granic; – zna pojęcia: Orleńskie, Bitwa Warszawska, „cud nad Wisłą”, plebiscyt 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób Wilno znalazło się w granicach Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny i skutki powstań oraz plebiscytów; – rozumie znaczenie wojny z bolszewikami dla kształtowania się granicy wschodniej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, dlaczego Bitwa Warszawska, jest jedną z bitew, które decydowały o losach Europy

<ul style="list-style-type: none"> - wymienia powstania i wojny, który doprowadziły do ukształtowania się granic II RP; - wskazuje główne dokumenty ustrojowe; - zna postać J. Piłsudskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia prezydentów Polski; - porównuje główne założenia konstytucji marcowej z kwietniową; - wymienia najważniejsze osiągnięcia II RP gospodarcze, naukowe, kulturalne - wymienia kraje, z którymi Polska zawarła sojusze i traktaty 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje trudności Polski po zaborach na różnych płaszczyznach, podaje sposoby jakimi władze II RP z nimi walczyły; - opisuje działania, które wzmocniły Polskę gospodarczo; - opisuje zamach majowy i zmiany, które po nim zaszły, opisuje sytuację międzynarodową RP 	<p>podaje przyczyny i skutki powstań i wojny bolszewickiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenia osiągnięcia II RP; - podaje cechy polskiego państwa autorytarnego 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje znaczenie Bitwy Warszawskiej dla losów Polski i Europy; - analizuje i ocenia polską politykę zagraniczną
--	---	--	---	---